

Andrej Babiš nastínil plán týkající se jeho střetu zájmů, aby se mohl stát premiérem. Pochybnosti nadále přetrvávají

5.12.2025 - | Transparency International ČR

Předseda hnutí ANO Andrej Babiš a kandidát na premiéra včera večer zveřejnil video, kde v hrubých obrysech popisuje, jak hodlá přistupovat ke svému střetu zájmů v souvislosti s koncernem Agrofert. Babiš je stále jeho majoritním akcionářem, poté co se v prosinci roku 2024 rozhodl rozpustit svěrenské fondy, které se na základě auditů Evropské komise a pravomocných soudních rozhodnutí ukázaly jako nedostatečné řešení. Nově nastíněná varianta vyvolává řadu otázek. Proto nevládní protikorupční organizace Transparency International ČR (TI) přináší shrnutí.

Andrej Babiš po několikátýdenním tlaku ze strany prezidenta Petra Pavla zveřejnil ve čtvrtek večer 4. prosince na svých oficiálních sociálních sítích třípůlminutové video, kde naznačuje jeho postup ve věci střetu zájmů.

Formát zveřejnění formou videa nedal prostor pro návazné doplňující otázky ze strany médií a odborné veřejnosti, které se vzhledem k charakteru a veřejnému zájmu oprávněně nabízejí.

Andrej Babiš naznačuje, že hodlá zřídit fond. Není nyní zřejmé, zda se bude jednat například o tzv. slepý fond (z anglického „blind trust“) či jinou formu svěrenského fondu. Slepé fondy nad to aktuálně nemají potřebné zakotvení v české legislativě.

Plním podmínku prezidenta republiky. pic.twitter.com/9vzOQuqadf

— Andrej Babiš (@AndrejBabis) December 4, 2025

„Pokud chce být Andrej Babiš premiérem, nejvhodnějšími řešeními jsou buď Agrofert prodat, nebo přestat čerpat veřejné prostředky skrze jím ovládané společnosti. Další varianty budou nahrávat spekulacím v čím zájmu ve funkci předsedy vlády koná, zda v tom veřejném či soukromém,“ vysvětluje David Kotora, výkonný ředitel TI.

Slepý fond není řešením

Předseda hnutí ANO a majitel Agrofertu by měl také objasnit, kde bude fond zřízen, zda v Česku či v zahraničí a o jakou formu fondu se jedná. Babiš také uvedl, že se jedná o nevratné řešení i s ohledem na mezigenerační zajištění, kdy po jeho smrti získají Agrofert jeho děti.

Ačkoliv slepý fond využívali například politici jako bývalý americký prezident Barack Obama či expremiérka Spojeného království Theresa May, nejedná se z pohledu TI o vhodné řešení pro Andreje Babiše. Ten je aktuálně ovládající osobou koncernu, který sdružuje stovky firem podnikajících v řadě odvětví, z nichž některé čerpají miliardové veřejné prostředky.

„Slepý fond musí být odstíněný od politika, ten neví, jak přesně je nastaven a jak funguje. To ale reálně znamená, že detaily ani nelze zveřejnit, protože když se tak stane, dozví se to i on. To se v zahraničí řeší tím, že existuje úřad, který poskytne oficiální potvrzení, že je fond vhodným řešením střetu zájmů. A takový my v Česku nemáme. Čili jsme nyní v situaci, kdybychom museli bezvýhradně věřit Andreji Babišovi, respektive jeho právníkům,“ objasňuje Kryštof Doležal, právník TI.

Z pozice premiéra může mít Babiš vliv na rozhodnutí, která ovlivní sektory, kde jeho nynější společnosti podnikají. Ačkoliv může být od firem formálně odštěpen, stále budou panovat pochybnosti, zda nebude jednat z vládní pozice ve prospěch Agrofertu, který mohou časem převzít jeho děti, jak sám ve videu deklaroval.

Je třeba zveřejnit podrobnější informace

Prezident Petr Pavel ve čtvrtek na sociální síti X uvedl, že oceňuje jasný a srozumitelný způsob, jakým Andrej Babiš dostal jejich dohodu a veřejně oznámil způsob řešení svého střetu zájmu. Proto ho v úterý 9. prosince v 9 hodin jmenuje do funkce předsedy vlády.

Oceňuji jasný a srozumitelný způsob, jakým Andrej Babiš dostal naši dohodu a veřejně oznámil způsob řešení svého střetu zájmu. Rozhodl jsem se, že do funkce předsedy vlády ho proto jmenuji v úterý 9. prosince v 9 hodin. Respektuji tím výsledky voleb do Poslanecké sněmovny...

— Petr Pavel (@prezidentpavel) December 4, 2025

Můžeme se domnívat i vzhledem k promptní reakci, že prezident je seznámen s detaily týkající se řešení střetu zájmů, který Andrej Babiš hodlá využít.

Nic by tedy nemělo bránit zveřejnění podrobnějších informací o Babišově plánu, aby se předešlo možným spekulacím, v jaké zemi bude fond zřízen, jak je právně ukotven, jestli zahrne všechny Babišovy společnosti (např. fond Hartenberg) nebo kdo jsou nestranní správci fondu, a zda se jedná doopravdy o nevratné řešení.

Tyto otázky jsou namístě i s ohledem na předchozí angažmá Andreje Babiše ve funkci předsedy vlády České republiky v letech 2017-2021, kdy setrval odmítal svůj střet zájmů řešit.

Důkazy, které mimo jiné v červnu 2018 přinesla česká kancelář TI, bagatelizoval a tato kauza v důsledku zaměstnávala Evropskou komisi a nadále zaměstnává i české úřady a soudy, které potvrdily, že ve střetu zájmů byl a tehdejší svěřenské fondy nebyly řešením.

„Vyvarujme se situace, kdy Česko může být teoreticky opět v centru zájmu institucí Evropské komise a budeme vystaveni staronovému kolu mezinárodních nepříjemností, které se mohou v důsledku odrazit i v čerpání evropských prostředků pro naši zemi,“ apeluje David Kotora.

Evropská komise již v říjnu deklarovala, že se bude o problematiku střet zájmů Andreje Babiše zajímat. **„Sledování střetu zájmů je pro komisi zásadní prioritou vzhledem k ochraně finančních zájmů Unie,“** prohlásil tehdy eurokomisař pro rozpočet Piotr Serafin a navázal: **„Pokud bude pan Babiš znovu jmenován premiérem, komise situaci pečlivě prozkoumá a**

ověří neexistenci střetu zájmů.“

Ověření a fungování v praxi

Aktuálně je třeba vyčkat, jak návrh, a především realizaci nově představeného plánu Andreje Babiše ve věci střetu zájmů posoudí příslušné české instituce a úřady v rámci dotačních řízení. Jiný přezkum totiž v důsledku nedokonalého zákona neexistuje.

Nezapomínejme, že důležitým bodem jsou nadále běžící řízení a soudní spory související s vyplácením veřejných prostředků společnostem v koncernu Agrofert za období, kdy byl Andrej Babiš poprvé premiérem. Jejich výsledek lze s ohledem na dosavadní rozhodování Nejvyššího správního soudu očekávat, a je tak třeba sledovat, jak se k nim postaví příslušné úřady.

Nasnadě je tedy další otázka, když bude opět Babiš jmenován do funkce předsedy vlády, zda nebude z této pozice vyhrožovat úředníkům, jako tak naposledy učinil v září tohoto roku.

Klíčovým faktorem dále je, jak bude vše probíhat v praxi. Jedna věc je formální nastavení. Varováním, i s ohledem na předchozí zkušenosti je, jestli Babiš bude pravidla dodržovat. Což se netýká pouze českého zákona o střetu zájmů, ale i unijní legislativy.

Projekty a kauzy: Střet zájmů Andreje Babiše

<https://www.transparency.cz/andrej-babis-nastinil-plan-tykajici-se-jeho-stretu-zajmu-aby-se-mohl-stat-premierem-pochybnosti-nadale-pretrvavaji>